

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za inozemstvo D 90.— — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 21. februarja 1922.

ŠTEV. 22.

Naša prehranjevalna politika in draginja.

Pretekli teden so prinesli časopisi vest, da so peki in mesarji v Mariboru povečali cene blagu do 25%, češ, da toliko dovoljuje nov protidraginjski zakon. Iz zadnjega tržnega poročila v Ljubljani je razvidno, da se tudi tu razvijajo cene v tem zmyslu. V Zagrebu je povišanje cen po uveljavljenju novega protidraginjskega zakona izvalo v krogih konzumentov veliko razburjenje in so na zadnjem zborovanju aprovizacijskega odbora zahtevali, da se nastopi z energičnimi represalijami in da se zopet vpelje maksimiranje cen. Tudi v Sloveniji je zadnji val draginje izzval nevoljo širokih plasti in povzročil neznačilna gibanja na vseh poljih. Konzument je postal občutljiv in po svoji prejšnji navadi in časnikarski vzgoji išče in vidi v trgovcu glavnega izkoriščevalca, češ, da mu on z neprimernim dobičkom draži blago.

K tem inkriminacijam so dali povod ravno zgoraj omenjeni dogodki, ki pričajo o veliki kratkovidnosti in napačnem tolmačenju protidraginjskega zakona. Napačno je, domišljati si, da je po tem zakonu dopusten čisti dobiček 25%, zato svarimo organizacije pred takimi prenapljenimi ukrepi, ki bi se lahko bridko maščevali s tem, da se vrnemo zopet v one neurejene razmere, ki so bile pod prejšnjim zakonom. Člen 8. sedanjega zakona določa dobesedno:

»Za vse vrste življenjskih potrebščin je prodajalcem prepovedano zahtevati višjo ceno, nego je ona, ki zajamčuje običajni in dovoljeni trgovski čisti dobiček, kateri nikoli ne sme biti večji od 25%.

Istotako je prepovedano obrtnikom zahtevati pretirano ceno za svoje obrtno delo. V tem primeru se smatra za pretirano ceno ona, ki je višja od pristojnega zaslужka dotičnega obrtnika glede na draginjo v kraju, kjer posluje, in na dejanske režijske stroške njegovega obrata.

Iz teh določb je popolnoma jasno razvidno, da je prepovedano povzročevati sedaj odstotke čistega dobička na škodo konzumenta in da mora trgovstvo in obrtništvo ostati v mejah poprej običajnega in dopustnega trgovskega dobička. Pod citirane določbe čl. 8. pa ne spadajo poljedelci, ki prinašajo svoje izdelke na trg. To izjemo je napravilo ministrstvo za socialno politiko popolnoma brez razloga in jo tudi ne more z nikako motivacijo utemeljiti. Zadnja tržna poročila kažejo ravno, da baš agrarni producenti najbolj zlorabljajo sedanjo situacijo in dražijo živila. Tako smo sedaj srečno v žitu in moki nad svetovno tržno pariteto. V industrijalni Nemčiji, ki mora plačevati milijarde zlate odškodnine, ki ima veliko inflacijo papirnega denarja in ki mora uvažati žito preko oceana, stane kilogram pšenične moke povprečno 17 naših kron, medtem, ko jo mi doma plačujemo po 23 kron.

Zadnji čas se vračajo naši trgovci z žitom prazni iz Vojvodine, kjer zaman iščejo žita. Vse je v rokah eksportnih velemlinov, ker je izvoz moke carine prost. Vsak otrok ve, da je Slovenija, Zagorje, Lika, Dalmacija, Bosna, Hercegovina, celo Južna

Srbija in Črnagora v žitaricah pasivna in da je demagogija, ako se trdi, da je naša država aktivna agrarna dežela. V sled brezglavih eksperimentov z agrarno reformo je pa padla produkcija tudi v Vojvodini in Sremu za dobrih 40%, vendar kljub temu se ničesar ne ukrene.

V mesu smo razprodali vse prvotno blago. Radi rastoče tendence lire so inozemci pokupili za smešno nizke cene cel trg. Tu pač ne pomaga nič protidraginjski zakon, dokler nas inozemstvo vsled naše blazne gospodarske, ali pravilneje negospodarske politike s pritiskanjem valute popolnoma ne uniči.

Agrarni protekcijonizem se kruto maščuje nad nami. Trgovstvu je pri sedanjih neurejenih razmerah popolnoma vzeta možnost realne kalkulacije in solidnega dela. Vedno menjaže se razmere ga silijo k nepredvidenim stroškom in so ga primorale opustiti kalkulačno bazo produkcijskih stroškov in jo zamenjati z bazo nabavnih stroškov za novo blago. V tem leži vsa težina situacije trgovstva.

Draginjski zakon je naperjen proti domačim trgovcem. Proti kmetu kot producentu živil in proti inozemcu kot navijaču cen ni nobene določbe. V tem leži vsa pogrška, ker sta kmet in inozemec danes vzrok in element dragine. Ako vlada proti tem ne namerava ukreniti energičnih korakov, potem je vse pobijanje draginje zgrešilo cilj in postane le slepilo za kratkovidno ljudstvo. Trgovstvu itak konkurirajo zadrage, ki delajo brez dobička. In kaj so dokazale?

Nabirajte pri vsaki priliki za
„TRGOVSKI DOM“!
Prispevke sprejema:
„Trgovski dom, Ljubljana.“

Poravnava terjatev v čeho-slov. kronah.

Stabilizacija češke krone na mednarodnih trgih, je povzročila med našim trgovstvom, ki je spadalo med češke odjemalce, mučno razpoložnjo. Vse splošno se je namreč pričakovalo, da je bil porast češke krone nenaraven in da bo v nekoliko dneh nastopila reakcija in krona zopet padla. Ko pa se to pričakovanje ni hotelo nikakor izpolniti, je nastalo vprašanje poravnave še ni kritih, a že zapadlih dolgov za že prejeto blago, dalje vprašanje dispozicije z še nedospelim blagom in konečno z še ne izvršenimi naročili.

Interesirani krogi so na prvih sestankih, ki so jih imeli v ta namen, sklenili uvesti kolektivno privatno akcijo, da dosežejo popust pri svojih dobaviteljih. Češki dobavitelji so, kar se mora priznati, postopali do skrajnosti kulantno in so sami, uvidevši prekeren položaj jugoslovanskih dolžnikov, drage volje pristali na odložitev plačil, v kolikor jih lastni položaj ni silil k vterjavanju zapadlih dolgov.

Le v izjemnih slučajih je prišlo do tožb in nasilnega vterjavanja. V tem oziru pa še ne obstoja med našo državo in čehoslov. republiko nikaka pogodba o pravni pomoči. Čehi so jo

sicer že leta 1919 predložili ministrstvu za pravosodje v Beogradu, ki pa je iz neznanih razlogov dosedaj še ni ratificiralo. Vendar obstoja v praksi popolna reciprociteta med sodišči v Čehoslovaški in v Jugoslaviji in naša sodišča so dosedaj brez izjeme izvrševala obsodbe čehoslovaških in obratno. V začasni trgovski pogodbi s Češko ni obsežnih v tem oziru nobenih določb.

Obojestranski krogi interesentov pa so smatrali sodno pot in prisilno poravnavo za skrajno pot, ter so skušali mirnim potom doseči sporazum. Ker so navezani drug na drugega, in že cela desetletja stojijo v stalnih stikih, poznajo obrate, kvaliteto, okus in potrebe svojih odjemalcev, so imeli češki tovarnarji veliko interesa na tem, da ne izgubijo trga, na katerem jim je še za cela bodoča desetletja jamčen kolosalen konzum. Konečno pa je naša valuta kljub velikemu padcu še vedno med vsemi ostalimi nasledstvenimi državami relativno najboljša in ima tudi še vedno mnogo izgleda na zboljšanje.

V prvih izjavah, ki so jih poslale interesirane tvrdke na Češko, so naznanile enoglasen sklep, da sprejmejo naročeno in na poti se nahajajoče blago le pod pogojem, ako je tovarnar zadovoljen, da sprejme plačilo v češki valuti izstavljenih faktur po fiksnem tečaju, ki naj bi odgovarjal razmeram češke krone napram jugoslovanski na dan sklepa kupčije. — Pripominjali so, da so bile že nekatere tvrdke na Češkem priznale znatne popuste, druge pa pristale na obračun v razmerju 1:3.30. H koncu se je v izjavi zagrozilo, da se v slučaju nedoseženega sporazuma, blago ne bo sprejelo in stavilo odpošiljatelju na razpolago. Nekatera mesta so šla v izjavah celo tako daleč, da so zahtevala tudi pri že zapadlih fakturah uporabo znižanega ključa.

V vseh izjavah je dokumentirano, da je za naše odjemalce porast češke krone vis major in da bi zahteva striktno izvršitve kupčijskih obveznosti po sedanjem kurzu imela za posledico ruinj in konkurz naših tvrdk, kar gotovo ni v interesu češke industrije. Opozarjajo tudi na to, da je sedanja baza v trgovski kalkulaciji nabavna cena za novo zalogo, ne pa kupna cena že prejetega blaga. Cene češkega blaga so vsled porasta kurza postale dražje kot laškega in nemškega blaga in bi bili naši odjemalci primorani v slučaju nepopustljivosti iskati drugod svoje dobavitelje.

Prizadeta je bila najbolj manufakturna stroka, ostale, kakor n. pr. steklarska, porcelanska, živilna, kemična in druge industrije ne igrajo v tem vprašanju skoro nikake pomembnejše vloge.

Podobne akcije so napravili tudi interesenti v Sarajevu, v Vojvodini, dalje dunajski in madžarski trgovci, ki so bili še veliko večji odjemalci češke industrije kakor pa Jugoslovani. Češka tekstilna industrija je takoj sklicala anketo v Pragi, na kateri se je razpravljalo o sanaciji teh terjatev. Kakor poročajo posamezni udeleženci, so se obe stranki, Čehi in Avstrijci zblížali in že skoro definitivno sporazumeli na bazi obračuna po kurzu 100 avstrijskih kron za eno češko krono. To bi bila sredina med kur-

zom dinarja (80) in češke krone (120) na dunajski borzi in bi odgovarjalo našim petim kronam. Popust bi torej znašal v tem slučaju povprečnih 15%.

Slovenske tvrdke so sprejele do sedaj od posameznih upnikov deloma negativ. odgovore, deloma pa obvestila, da prepuščajo ureditev teh vprašanj svojim strokovnim vezavam. Kakor poročata naša privilegirana trgovinska agencija v Pragi, se je zveza čeških tekstilnih industrij obrnila nanjo s prošnjo, da bi posredovala akcijo konsolidiranja trgovskih zvez in poravnave odnošajev z jugoslovanskim trgovstvom. V dopisu naglašajo, da so od jugoslovanskih trgovcev poslani cirkularji, v katerih kratkoma stornirajo vsa naročila in naznanjajo, da svojih obveznosti ne morejo izpolniti, napravili mučen vtis. Naglašajo, da se popolnoma zavedajo, da bi energično vterjavanje vplačil pri sedanjih valutni razliki povzročilo našim trgovcem ogromne škode. Ker pa živijo sami v veliki industrijski krizi, potrebujejo vsote, katere so jim jugoslovanski konsumenti dolžni. V ta namen predlagajo, da naj bi se kot najuspešnejše sredstvo za izravnavo teh terjatev najelo blagovno posojilo, ki bi ga čehoslovaška država dala naši kraljevini, s čemer bi se doseglo izboljšanje dinarske valute, in katero posojilo bi se porabilo za poravnanje zapadlih obveznosti. Zveza čeških tekstilnih industrij pa se je obrnila na naše ministrstvo trgovine in industrije s prošnjo, da bi njihov predlog proučila, in se je potem naših zastopstev na Češkem obrnila tudi na tukajšnje gospodarske organizacije in korporacije, da jo informirajo, ali hočejo sprejeti ponudeno bazo za pogajanje in pod kakšnimi pogoji.

Situacija čeških industrijcev je vsled tega zelo prekerna, ker češko blago pri sedanjem stanju valute brez velikega popusta ne more konkurirati z inozemstvom. Skladišča so polna blaga, in tudi najmočnejše tovarne trpijo pomanjkanje na obratnem kapitalu.

Plinarniška industrija in trošarina na plin.

Naša plinarniška industrija se nahaja od uvedbe trošarine na plin v kritični situaciji, ki grozi vsled padanja konzuma plina popolnoma uničiti to industrijo. V Sloveniji prihajajo tudi plinarne v poštev in sicer mestna v Mariboru, v Celju in v Ljubljani. Konzum plina v Mariboru je padel leta 1921 napram 1920 za skoro 50%, čemur pa je le deloma vzrok upeljava električne razsvetljave. V Mariboru je odpovedalo tekmo pol leta po upeljavi trošarine na plin, odjemanje plina 300 strank. Kljub velikim instalacijskim stroškom so si raje dale vpeljati električno razsvetljavo, pri kateri je trošarina desetkrat manjša kakor pri plinu. Žarnica je 16 do 32 normalnih sveč električne svetlobe, ima žarilno dobo povprečno 800 ur in je obdavčena s trošarino 5 dinarjev. Torej odpade na gorilno uro 2½ vinarja davka. Medtem pa potrebuje plinova svetilka sistema Auer povprečno 150 litrov plina na uro in odpade na gorilno uro 24 vinarjev trošarine. Vsled zmanjšanja konzuma

je padel trošarinski dohodek Mari-borske plinarne od januarja 1921 do decembra 1921 od 45.164 kron na 20 tisoč 265 kron. Ako bi se ta proces nadaljeval v istem razmerju dalje, bodo tekom letošnjega leta odpovedali še ostali odjemalci in bo trošarina v dveh letih dosegla svoj uspeh s tem, da je uničila plinsko industrijo.

V Ljubljani se je situacija pri plinarni vzdržala samo na ta način, da je mestna elektrarna onim strankam, ki imajo montirano plinsko razsvetljavo, prepovedala uporabljati električni tok, ker je centrala preobremenjena. Ker se namerava razširiti električno centralo, bo kmalu doletela ljubljansko plinaro ista usoda kot mariborsko.

Plinarne se sicer trudijo, z modernimi napravami spopolniti svoje obrate, da bi postala produkcija plina cenejša. Tako je mariborska plinarina najela v ta namen že dvamilijonski kredit za dvoplinsko napravo. Ona bo proizvajala potem samo plin in mnogo manj katrana. Tudi pridobivanje koksa bo potem popolnoma odpadlo in bodo sedanji odjemalci primorani uvažati ga iz inozemstva.

Isto preuredbo namerava sedaj celjska plinarina in za njo pride na vrsto ljubljanska in osiješka plinarina.

Največja hiba sedanje odmere trošarine obstoja v tem, da se je pri električni razsvetljavi obdavčilo žarnice, ne pa električni tok, medtem ko se je pri plinski razsvetljavi obdavčilo plin in ne plinskih svetilk. Ta dispariteta, ki se je napravila ne samo glede predmeta, marveč tudi glede višine odmere davka pri plinu v primeru z elektriko, je postala za plinarsko industrijo usodepolna.

Že na prvi trošarinski anketi meseca septembra 1920 in pozneje v aprilu 1921 so zastopniki gospodarskih krogov opozarjali generalno direkcijo posrednih davkov na kvarne posledice trošarine na plin. Njih svarila niso našla nobenega razumevanja in uvidevnosti pri zastopnikih finančnega ministrstva. Oni so uvideli samo davčni objekt pred seboj in vztrajali na svojih fiskalnih zahtevah. Slepo so trdili, da je odmera trošarine za razsvetljavo skladna in sorazmerna z gorilnim učinkom pri petroleju, elektriki, svečah in karbidu. Ponujenih protidokazov niso hoteli sprejeti.

Najbolj klasičen pa je odlok v zadevi porabe plina za obrate v Ljubljani. Ker imajo obrati, ki rabijo plin za kurjavo ali obratovanje na en plinomer montirano še po eno ali dve svetilki, je ljubljanski mestni magistrat prosil, da bi se računalo v takih slučajih za celotno porabo plina znižano trošarino. Direkcija pa je to prošnjo brez vsakega gospodarskega utemeljevanja odbila in so morale stranke naknadno plačati povišano trošarino.

Pa to je samo eden od onih klasičnih sofizmov in gospodarskih budalosti, ki jih uganja gospod načelnik Robiček na škodo naše industrije. Interes trezne finančne politike ne sme in ne more biti ta, da uniči s pretiranimi bremenmi davčne objekte, ker s tem uniči tudi davčne dohodke.

Naše plinarne obratujejo vsled splošne gospodarske krize po večini z deficitom in ker so mestna podjetja, zadane primanjkljaj vse prebivalstvo. Ako se trošarina ne ukine, bo sanacija plinaren popolnoma onemogočena.

Kakor čujemo, so se zagrebška in ljubljanska zbornica energično zavzele pri ministrstvu financ za odpravo trošarine na plin.

Fakturna podsodnost.

Trgovska faktura s klavzulo »plača in toži se v A...« tvori takozvano fakturno podsodnost, to se pravi: za vse spore, koji bi nastali v kupnoprodajni pogodbi, glede katere je bila izstavljena predmetna faktura, je poleg splošne podsodnosti toženca, kompetentno tudi sodišče imenovano v fakturni klavzuli. Določila o fakturni podsodnosti vsebuje drugi odstavek § 88 jurisdikcijskega pravilnika, ki določa: »Za osebe,

katere izvršujejo kako trgovinsko obrt, je podana podsodnost na mestu izpolnitve pogodbe, ako se brezugovorno sprejme faktura, ki je bila odposlana istočasno z blagom ali še pred dohodom blaga in ki vsebuje opombo, da se ima izvršiti plačilo na določenem mestu in da se imajo na istem mestu vložiti tudi tožbe o sklenjenem opravilu.«

O fakturni podsodnosti se je sivečasno, pri noveliranju civilno pravnega reda zelo živahno debatiralo. Povdarjalo se je vsepovsod, da je imelo napačno uporabljane zakonskih določil zelo slabe posledice za one kroge, ki so, ne da bi poznali trgovske običaje, še manj pa določila zakona, sprejeli fakturo s plačilno klavzulo in so bili vsled tega pri eventualnih sporih citirani pred tuje, včasih zelo oddaljeno sodišče. Pri prodaji in razpošiljanju blaga, ki se vršita danes na najrazličnejši način, je kupec premnogokrat občutno oškodovan radi tega, ker dobi blago slabše kakovosti oz. blago ki ne odgovarja naročenim vzorcem, ali naročeni kvantiteti in je primoran uveljavljati svoje pravice pred sodiščem, ki je včasih tako oddaljeno, da si vsled velikih stroškov ne upa nastopiti pot pravde. Še težje je seveda stališče onega, ki se mora radi takih sporov zagovarjati pri tujem, oddaljenem sodišču, kar bi sicer pri navadnih sporih opravil pri sodišču na mestu, kjer ima svoje prebivališče.

Sicer se je že tedaj pri noveliranju zakona priznalo, da so pri tem prizadeti po večini krogi iz dežele, koji se za zakonska določila ne brigajo preveč, toda povdarjalo se je, da se določila glede fakturne podsodnosti zlorabljajo po največ ravno na račun teh krogov, zato se je odločno zahtevalo, da se omenjeni paragraf čim bolj vtesni. Z druge strani se je pa z isto vneto povdarjalo, da se je v prvi vrsti ozirati na eksport. Eden najvažnejših predpogojev za razvoj eksporta pa je da je, da prodajalcu zagotovljena možnost vtožiti plačilo za prodano, izvoženo blago pri tuzemskem sodišču. V interesu trgovskega prometa, a osobito izvoza se je tedaj zahtevalo, da se fakturno podsodnost ne odpravi. Po večjih debatah je bil sprejet v zakon navedeni tekst. Da sme tedaj n. prim. trgovec v Ljubljani tožiti svoje dolžnike pri sodišču v Ljubljani, da ni toraj primoran tožiti pri sodišču rednega bivališča dolžnika, morajo biti podani sledeči predpogoji:

1) Obe stranki, upnik in dolžnik, morata biti trgovca. N. pr. trgovec v Ljubljani ne bo mogel tožiti pri sodišču v Ljubljani svojega dolžnika, ki je n. pr. zdravnik ali učitelj kje na deželi izven okoliša ljubljanskega sodišča.

2) Spor se mora nanašati na kupnoprodajno pogodbo. Ako se poslužuje n. pr. špediter klavzule »toži in plača v Ljubljani«, ne bo mogel opirati se na fakturo, v svrhu, da iztoži pri sodišču imenovanem v klavzuli, terjatve glede carine ali vozarine, ako ni sodišče imenovano v klavzuli, slučajno tudi sodišče rednega bivališča dolžnika.

3) Faktura se mora odposlati pred blagom ali najkasneje istočasno z blagom zato se ne bo mogel opirati na vsebino klavzule oziroma na njene pravne posledice trgovec, ki je prvotno izročil blago dolžnikom le v komisijo in mu je šele kasneje vposlal fakturo.

4) Kupec ne sme ugovarjati klavzuli. Po razsodbah najvišjega sodišča se smatra da je kupec že ugovarjal, ako je fakturo takoj po sprejemu vrnil, tudi ako ni posebno grajal vsebine predmetne klavzule. Povdarja pa se, da ni treba čakati na prihod blaga za uspešno izpodbijanje kompetence fakturnega sodišča.

5) Ni treba, da bi se krilo mesto navedeno v klavzuli z mestom rednega prebivanja prodajalca, inozemske tvrdke smejo n. pr. navajati v fakturah naslovljenih na trgovce v Sloveniji eno izmed naših sodišč, kjer smejo potem tudi tožiti dotične trgovce.

Občni zbor gremija trgovcev v Ljubljani.

(Konec.)

Prememba pravil:

Sklene se, da se premene pravila; premembe se tičejo samo prispevkov članov in vajencev, ki se naj določijo današnjim denarnim razmeram

primerno. Določi se sprejemnina in oprostarina vajencev, mesto doseganjih 10 K na 10 Din, inkorporacijska pristojbina se določi od sedaj naprej za neprotokolirane člane na 150 Din, za protokolirane pa na 250 Din. Solnina se določi za vajence članov na letnih 50 Din, za vajence nečlanov pa na 100 Din. Načelstvu se dovoli, da samolastno popravi morebitne premembe, s katerimi se ne bo strinjala oblast.

Volitve:

Načelnik: Fran Stupica.

Namestnika: Ivan Gregorc, Avgust Skaberne.

Odborniki: Helena dr. Bretlova, Fran Lauter, Fran Pogačnik, Fran Medic, Miroslav Ambrožič, dr. Ivan Cerne, Josip Uran, Miško Reicher, Alojz Sušnik, Ivan Pipp, Peter Šterk, Ernst Hieng.

Namestniki: Jerica Hubad, Matej Soklič, Janko Lenassi, Josip Medved, Makso Sever, Vladimir Franke.

Računska pregledovalca: Viktor Meden, Robert Kolman.

Odposlanca v pomočniški zbor: Anton Škof, Ivan Baloh.

Razsodiški odbor: Fran Čuden ml.; odborniki: Ivan Kmet, M. Spreitzer, Fran Vokač, Rudolf Zorc, Hinko Stancer; namestniki: Rudolf Kokalj, I. Marchiotti, Fran Lukič.

Šolski odsek: načel. Fr. Stupica; namestnik Avg. Skaberne; odborniki: Fran Pogačnik, dr. Ivan Cerne, Josip Uran, Alojz Sušnik, Peter Šterk.

Raznoterosti.

Gospod Samec zahteva, naj stori gremij potrebne korake, da se zvišajo poštno pošiljatve v lokalnem prometu od 1000 Din na 5000 Din.

Gospod Meden kritikuje 1% poslovni davek, ki se baje v Srbiji, Banatu itd. sploh ne plačuje, le v Sloveniji vrše davčni uslužbenec rigorozno svojo službo. Zahteva, da se vse potrebno ukrene, da bo veljala v celi državi in za vse enaka pravica in dolžnost.

Gospod Železnik omenja trgovske potnike iz tujine, ki prihajajo v Ljubljano z blagom ter ga oddajajo trgovcem.

Po pojasnilih načelnika se oglasi k besedi g. Mohorič, ki temeljito pojasni zborovalcem:

a) Davek na poslovni promet. Ta davek obstoji že zakonito iz leta 1919, ki se je zaračunaval pri carinarnicah na ta način, da se je obtežilo zacarinjenje blaga pri uvozu s 100, pri izvozu pa s 50% carine. Nadalje se je naložila še 100% doklada na pridobinski davek. Vkljub vsem ugovorom gospodarskih strank, si je pa finančno ministrstvo prisvojilo češki sistem pobiranja davka na poslovni promet na ta način, da morajo voditi vsi trgovci, obrtniki in industrijci knjigo o poslovnem prometu, ne oziraje se na to, da je v naši državi 80% analfabetov, ki niso v stanju voditi take knjige. Glede vodstva zahtevane knjige pri malih obrtjih se je postavilo finančno ministrstvo na popolnoma protipostavno stališče, ko je zahtevalo, da morajo tudi mali trgovci voditi knjigo, akoravno naredba in pa tudi pravilnik natančno določata, da onim obrtnikom, ki imajo samo dva uslužbenca, ni treba voditi knjige o poslovnem prometu.

Zato je pa tudi obrtniški shod, ki se je vršil 5. t. m. popolnoma pravilno zahteval, da se oni obrtniki, ki imajo 2 pomočnika brez vajencev in delavcev vodstva te knjige oproste.

Omenjal je dalje pogodbo z Nemško Avstrijo, ki dovoljuje trgovskim potnikom, da prihajajo v našo državo samo z vzorci blaga, ne smejo pa na noben način dovažati blaga samega. Popisuje drastičen slučaj nekega juda, ki je pripeljal blago v Ljubljano, tu pa mu je dala neka tvrdka obrtni list na razpolago; na ta način je svoje blago srečno izkrcal, oblasti pa, ki so hotele varovati državni interes in pa dobrobit ljubljanskih trgovcev, so se obrisale pod nosom. Dobili smo ustavo; izšla je na pritisk trgovskih organizacij nova protidraginska naredba, ki ukinja občinska sodišča. Trgovsko bolniško in podporno dru-

štvo je izdelalo nova pravila, ki povsem odgovarjajo novemu zakonu. Treba je agitacije za to, da bodo vsi trgovski sloji zavarovani pri tej blagajni, ki pri primernih nižjih prispevkih nudi svojim članom večje ugodnosti, kakor pa okrajna bolniška blagajna. Julija meseca t. l. se bo izrekla usoda te blagajne, treba je pa že sedaj delati na to, da ta blagajna ostane, ker že posluje od l. 1836 plodonosno in v korist svojih članov. Glede »Trgovskega lista« omenja, da je naročnikov veliko premalo, da ne prihajajo skoro nikaki dopisi za list iz trgovskih krogov. Ni treba posebnih dopisov; treba je le na kratko opisati zadevo, vse drugo se bo ukrenilo v uredništvu.

Ko dobi še neki član, ki vpraša, kaj je resnice na vesteh, da se bo tudi za leto 1920 pobiral davek na vojni dobiček, pojasnilo, zaključil ob pol. 10. uri načelnik zborovanje.

Izpremembe v predpisih o trošarini na vino.

Predpisi o trošarini na vino, ki smo jih obravnavali lansko leto v številkah 103. do 106., so bili v zadnjem času v več točkah znatno izpremenjeni. Od teh pa zadenejo slovenske vinogradnike in vinotrčce le tri. Prva izprememba se tiče višine trošarine na vinski mošt; druga plačevanja trošarine na vino v Dalmaciji, a tretja kaznovanja vinogradnikov, ki niso prijavili svojega pridelka finančni kontroli.

Po začasnem zakonu o državni trošarini, takšah in pristojbinah se je pobirala na vinski mošt in vinsko drozgo (brozgo) ravno tako visoka trošarina kakor na vino, t. j. 35 dinarjev za hektoliter. Razlika je bila le ta, da se je po »trošarinskem pravilniku za vino« odpisovalo pri moštu na račun droži po 10 litrov, pri vinu pa le po tri litre za hektoliter.

Zakonodajni odbor je ob potrditvi začasnega zakona o državni trošarini, takšah in pristojbinah izpremenil postavko za vino tako, da se pobira izza 1. januarja 1922 na navadno vino v sodih po 35 dinarjev za hektoliter, na vino v steklenicah po 50 para za steklenico do največ 7/10 litra, a za vinski mošt in vinsko drozgo po 25 dinarjev za hektoliter.

Ali se bo tudi v bodoče odpisovalo za mošt po 10 litrov na račun droži, ali pa se bo pobirala trošarina (po nižji postavki) na vsjo količino mošta, še ni gotovo. Po sedanjem »trošarinskem pravilniku za vino« bi se to sicer moralo vršiti, ker odstavek drage točke ad č) člena 8. tega pravilnika z znižanjem trošarinske postavke še ni razveljavljen, vendar je vprašanje, ali bo sedanji pravilnik v jeseni še neizpremenjen v veljavi.

Za naše vinotrčce, ki dobivajo vino iz Dalmacije je važna tudi od zakonodajnega odbora v trošarinsko tarifo na novo sprejeta določba, da se pobira v Dalmaciji trošarina na vino le pri uvozu v kraje, v katerih se je po starih avstrijskih predpisih pobiral »dazio consumo«

S to določbo je odpadel povod k večnim pritožbam, ker so stale dalmatinske finančne oblasti na stališču, da se mora plačati trošarina na vino, ki se kupi v Dalmaciji, takoj ob nakupu, slovenske finančne oblasti pa so vztrajale na stališču, da velja v Sloveniji »pravilnik o trošarini na vino«, ki za trošarinjenje vina v drugih pokrajinah ne pozna.

Velikanskega pomena za naše vinogradnike je tretja izprememba predpisov o trošarini na vino, da se vno-gradniki v Sloveniji, ki ne prijavijo svojega vinskega pridelka, ne kaznujejo zaradi tihotapljenja, temveč le zaradi nerednosti.

Po dosedanjem besedilu trošarinskega pravilnika bi se morali namreč vsi oni vinogradniki, ki niso prijavili v 24 urah svojega vinskega pridelka finančni kontroli, kaznovati z najmanj petkratnim zneskom trošarine za neprijavljeno vino; povrh tega bi morali plačati še redno trošarino na to vino in izgubiti bi morali vso neprijavljeno količino vina v korist državne blagajne.

Kaj čuda, da so povzročile te dražnitične naredbe hudo kri in da so slovenski poslanci od finančnega ministra odločno zahtevali, naj se naši vinogradniki sploh oproste dolžnosti prijavljati vinski pridelok.

Na to zahtevo sicer finančni minister ni pristal, pač pa takoj odredil, naj se z izvršitvijo obsodb počaka, dokler se stvar temeljito ne pojasni in preišče, pozneje pa je na podlagi pooblastila, ki mu ga daje člen 8. zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah odločil, naj se oni vinogradniki ki, v 10 dneh (torej ne v 24 urah kakor prej) od dne, ko so vino izprešali, ne prijavijo dobljene količine vina in oni vinogradniki, ki prodajne količine vina ne prijavijo finančni kontrolli, še preden jo izroče kupcu, kaznujejo samo zaradi nerednosti po členu 85. trošarinskega pravilnika s 100 dinarji, ob vsaki ponovitvi pa s 300 dinarji.

Te olajšave pa veljajo — kakor je fin. minister izrecno poudaril — le za vinogradnike in ne tudi za kupce vina. Ti morajo tudi slej ko prej prijavljati vino finančni kontroli najkasneje 24 ur pred prejemom (privatniki 24 ur po prejemu), sicer se kaznujejo kakor smo že prej omenili po členu 77 troš. pravilnika z zaplenbo vina in šestkratnim zneskom trošarine za vso neprijavljeno količino vina (petkratna kazen) in redna trošarina.

Schapirographska masa.

THE REX CO., LJUBLJANA.

Prijave avtomobilov, fижakerskih in drugih vozil.

(Dodatek.)

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani je, kakor že omenjeno v št. 18, na podlagi pojasnil, ki jih je dobila medtem od general. direkcije posrednih davkov gledé taks na vozila dala nekaj podrobnejših določb, ki se zlagajo povsem z določbami, kakor smo jih navedli v našem članku v št. 18 in 19.

Na novo je pripomniti le nekaj pojasnil gledé kmetijskih vozil in gledé vozil, ki se rabijo pri gašenju požara.

V interesu naših čitateljev hočemo navesti ob kratkem tudi ta pojasnila; obenem pa pripomniti tudi, kako bi bilo postopati po našem mnenju gledé vozil, ki so nerabna ali polomljena.

1. Navadna kmetijska vozila.

Za navadna kmetijska vozila kakor tudi za kmetijske vozove na vzmetéh ni plačati nikake takse za prijavo, da jih kdo ima, ako se rabijo ti vozovi samo deloma za osebo in rodino lastnikovo, drugače se pa vedno uporabljajo tudi za prevažanje njegovih potrebščin in pridelkov, kakor mleka, zelenjave itd.

Takozvani »kolesljiki« (Steierwagerl), »zapravljivički« (vozovi na vzmetéh z lestvami in spredaj s sedežem) in slična vozila torej niso podvržena taksi za prijavo (200 Din), ako se poleg uporabljanja za osebo in rodino lastnikovo redno uporabljajo tudi za prevažanje njegovih potrebščin in pridelkov.

Ako se ta vozila na povedani način uporabljajo, jih sploh ni bilo treba prijavljati ter ni bilo plačati vsled tega nikake takse. Če so jih pa lastniki že prijavili, prosijo lahko v 90 dneh po položitvi takse za njeno povračilo, in sicer (kolka prosto) pri onem oblastvu, kjer se je taksa položila (torej pri policijski direkciji v Ljubljani, pri policijskem komisarijatu v Mariboru ali pa pri pristojnem občinskem uradu).

2. Vozila, ki se rabijo v svrhu gašenja požara.

Avtomobili, vozovi in bicikli, ki služijo izključno za prevažanje materiala, oseb in orodja za gašenje požara so prosti letne takse in tudi takse za prijavo.

Ako se je ena ali druga taksa medtem že plačala, jo zahteva lastnik vozila, kakor omenjeno že v številki 18 našega lista, lahko zopet nazaj.

Prošnjo za povračilo, ki je kakor rečeno, kolka prosta, je vložiti gledé takse za prijavo pri uradih, navedenih pod št. 1. Prošnje za povračilo letne takse je pa vložiti pri onem uradu, kjer se je ta plačala, to je pri dotičnem davčnem uradu. Prošnje je vložiti najpozneje v 90 dneh po položitvi takse, sicer bi bila brezuspešna, ker se na preprosto vložene prošnje sploh ni ozirati.

Če služijo omenjeni avtomobili, vozovi in bicikli ne samo za prevažanje materiala, oseb in orodja za gašenje požara temveč tudi za privatno osebno potrebo, je treba takso plačati.

3. Polomljena ali nerabna vozila.

Zakon ne določa ničesar gledé prijave teh vozil, ne da jih je prijaviti, ne da se lahko izpusté.

Po našem mnenju je razločevati tukaj dvojje slučajev:

a) če je poškodba samo malenkostna ali pa tudi večja, pa jo misli lastnik dati popraviti;

b) če je poškodba večja in je lastnik sploh ne misli dati popraviti ter je vozilo zavrget med staro šaro.

V prvem slučaju je bilo najbolje, da je prijavil lastnik tudi poškodovano vozilo; izognil se je na ta način vsem neprilikam ter mu vozila ne bo treba prijavljati pozneje, kadar ga bo dal popraviti.

Ako ga pa lastnik ni prijavil, je najbolje, da prijavo opusti za toliko časa, dokler ga ne bo dal popraviti. Prijavo je bilo vložiti namreč najkasneje do dne 15. t. m.; vsako zakasnitev prijave se pa kaznuje s trojnimi kazenskimi zneskom. V smislu zakona je bilo prijaviti namreč na vsak način samo porabna vozila, ne pa ona, ki so polomljena in nerabna.

Če je prijavil kdo kako polomljeno vozilo, je moral plačati od prijave na vsak način tudi za to določeni kolek; toda siliti se k prijavi polomljenih in nerabnih vozil po našem mnenju ne more nikogar.

Letne takse pa brez vsakega dvoma ni plačevati od polomljenih in nerabnih vozil. Po jasnem besedilu zakona je plačevati to letno takso samo za uporabo teh vozil, ako se uporabljajo za osebno potrebo. Pri polomljenih in nerabnih vozilih pa uporaba sploh ni mogoča, torej odpade tudi vsako plačilo letne takse. Ako je plačal kdo po pomoti za polomljeno in nerabno vozilo (avtomobil ali pa kočijo) letno takso ter vozila ne misli dati popraviti, prosi pač lahko za povrnitev letne takse. Prošnjo je vložiti v 90 dneh po položitvi letne takse, kakor povedano pod št. 2.

Ker znaša letna taksa za avtomobile 1200 Din, za kočijo pa 200 Din oziroma 100 Din, se prošnja pač izplača. Okoliščino, da je vozilo polomljeno in nerabno, je sevé na vsak način verodostojno dokazati, na pr. s potrdilom županstva. To potrdilo je kolka prosto; omenjeno mora biti pa v njem, da je namenjeno v svrhu povrnitve letne takse.

Če misli lastnik v doglednem času vozilo dati popraviti, je pa pač najbolje, da se plača takoj tudi letna taksa, ker bi jo moral lastnik plačati pa v 15 dneh potem, ko bi dal vozilo popraviti in ga začel uporabljati. — Ker je plačati letno takso tudi sredi leta v celem znesku, bi ne bil lastnik prav nič na dobičku, če bi tudi plačilo takse za nekaj mesecev odložil.

V drugem slučaju, to je takrat, kadar je poškodba na vozilih večja ter jo lastnik sploh ne misli dati popraviti, se o kaki dolžnosti do prijave in do plačila letne takse gotovo ne more govoriti.

Če je pa kdo tako vozilo kljub temu prijavil in plačal takso od prijave, bi bilo po našem mnenju malo upanja, da bi se mu ta taksa povrnila. V smislu zakona je plačati to prvo takso namreč od prijave, da ima kdo vozila, torej je plačilo takse po našem mnenju nazadnje le utemeljeno.

Drugače je pa z letno takso, ki se plačuje samo od fакtične uporabe

teh vozil. Plačila te takse se naj lastnik neporabnih vozil na vsak način brani; če je pa takso iz onega ali drugega vzroka plačal, naj jo zahteva nazaj.

IZVOZ IN UVOZ.

Izvoz konj. Iz Beograda poročajo, da je vlada dovolila izvoz 12.000 lahkih konj.

Uvoz blaga, ki je naročen na račun reparacije namenjen za potrebe privatnih oseb. Gospodarsko finančni komite ministrov je izdal odlok, da se material, ki ga naročajo na račun vojne odškodnine privatniki in privatna podjetja za svojo lastno porabo, ne more oprostiti od uvozne carine. Carine oproščeno je samo ono blago in material, ki ga uvaža ministrstvo in gotovi državni zavodi na račun vojne odškodnine.

Prevoz govejega mesa iz Rumunije preko naše države dovoljen. Z odlokom ministrskega sveta z dne 5. januarja je bil na predlog ministra za kmetijstvo dovoljen prevoz govejega mesa iz Rumunije preko naše države. Pošiljatve morajo biti opremljene z izpričevalom o izvoru in veterinarskim certifikatom rumunskega državnega živinovozdravnika ter se morajo prevažati preko postaje Zombolja.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Zveza veletrgovcev s semeni kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Promet gospodarskega in vrtnega semena obstoji že davno, ker gospodarji in vrtnarji ne morejo pridelovati sami vseh vrst semena doma; pa tudi izmenjava semena ene in iste vrste je potrebna, da se doseže večji in boljši pridelek. Poleg tega je uvedena že od nekdanj semenska trgovina v vseh pokrajinah naše države. Od časa našega ujedinenja pa so se zblížali trgovci iz vseh delov naše kraljevine, ker so spoznali, da imajo vzajemne interese in da bodo mogli te interese, bodisi nasproti državi, bodisi nasproti javnosti bolje zastopati, ako se združijo. Preteklo leto se je ustanovila »Zveza veletrgovcev s semeni v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.« — Na prvi skupščini dne 10. junija 1921. leta so bila sestavljena pravila ter je bilo izvoljeno predsedstvo in odbor. Sedaj so pravila tudi od vlade potrjena tako, da se lahko začne z delom. Že na prvi odborovi seji, ki je bila dne 11. januarja. t. l., so bili stavljeni važni predlogi z ozirom na zaščito reelne semenske trgovine. Upati je, da se bodo isti uvaževali in tako prenehale mnoge, sedaj obstoječe zapreke in težkoče. Ta »Zveza« ima svoj sedež v Zagrebu, v prostorih: »Udruga za proizvodnju sjemena« Preradovičeva ulica 20. Odbor je bil izbran tako-le: Predsednik Branko Lagjević, veletržec v Zagrebu, podpredsednik Makso Sever, veletržec s semeni v Ljubljani, tajnik in blagajnik Anton Iskra, upravitelj in prokurist. Mladi »Zvezi« želimo najboljši uspeh!

Kolovanje pobotnic za državna izplačila računov. Po novih določbah časnega zakona o taksah in pristojbinah (Uradni list 100/21) so zavezani računski, ki se predlagajo državnim ali samoupravnim blagajnam, ako se potrjuje na njih prejem svote, označene v računu, a se ne prilaga posebna priznanica ali pobotnica o prejemu zneska, kolkovini v višini 1/2 od potrjene svote. Ako stranke osebno izročajo takim blagajnam saldirane račune, ki so kolkovani le kot navadni računi (z 10 ali 20 para), mora blagajna v zmislu čl. 126, točka 3 taksnega in pristojbinskega pravilnika (Uradni list št. 104/1921) račun stranki vrniti, da dokoljuje do takse po tar. postavki 33, če znaša potrjena vsota več kakor 20 Din. Če znaša namreč potrjena vsota 20 Din ali manj, zadostuje računski kolek po 10 para, ker 1/2 od 20 Din tudi ne znaša več kakor 10 para. Ako pa stranke vpošljejo tako pomanjkljivo kolkovane saldirane račune takim blagajnam s pošto, morajo te blagajne v smislu točke 4 in 5 navedenega čl. 126 pravilnika stranke pozvati, da donesejo manjkajočo kolkovino, in jih opozoriti, da se sicer ne bo vršilo uradno poslovanje. Nekatere blagajne si hočejo morda s tem, da zahtevajo v takih

slučajih neposredno od strank kolkovano pobotnico, prihraniti sicer predpisano dolgovno uradno manipulacijo in strankam nepotrebnega pota in zamudo časa. Stranke se pa lahko izognejo vsem tem neprilikam, če predlagajo po tar. post. 33 kolkovane saldirane račune. Ako se torej predloži blagajni saldiran račun, ki je kolkovan kot pobotnica (1/2 od svote), ni treba posebne pobotnice in je blagajne tudi ne bodo zahtevale. — Na te določbe opozarja trg. in obrtniška zbornica vse trgovske kroge, ki imajo posla z državnimi blagajnami, ker je iz raznih pritožb razvidno, da stranke o novih predpisih kolkovanih računov niso točno informirane.

Industrija.

Novo tovarno v Smolniku pri Rušah je začela poslovati jeklarna Kolombus, last Otmarja Bäblerja. — V Majšperku pri Ptujju je prevzela družba »Ivornica tanine Gerhardus sinovi«, od ritmojstra Friderika Guittona de St. Quentin in njegove soproge v zakup žage z vsemi stavbami in zemljišči ter bo strgala les, nakupovala gozde, prodajala les, izdelovala lepenko in druge lesne fabrikate.

Obrt.

Izpraševalna komisija za tesarske mojstre. Namesto umrlega Simona Weissbacherja je imenovan za člana izpraševalne komisije za tesarske mojstre v Ljubljani Fran Ravnikar, tukajšnji tesarski mojster.

Denarstvo.

Izplačevanje priznanic 20 %. Generalni inspektorat finančnega ministrstva objavlja, da se zbira vse gradivo svojčas zadržanih 20 % kronskih novčanic Avstroogrške banke in da se pripravlja izplačevanje priznanic. Čim bodo vsa dela končana se začne z izplačevanjem. Kako se bo to izvršilo in kje, bo naknadno objavljeno.

Zlata pariteta v Avstriji znaša za dobo od 20. do 25. t. m. 1270 papirnatih kron za 1 zlato krono.

Nova banka v Sarajevu. V Sarajevu se je osnovala »Bosanska depozitna banka« d. d. z delniško glavnico 5 milijonov dinarjev. Istočasno je banka ustanovila podružnico v Beogradu.

Državni kurz tujega denarja. Ministrstvo financ je izdalo naredbo, da se imajo začeti s 20. januarjem uporabljati sledeči tečaj tujih valut za naš dinar: 100 francoskih frankov 300 Din, 100 belgijskih frankov 300 Din, 100 drahem 230 Din, 100 lir 200 Din, 100 švicarskih frankov 700 Din, 100 pesetov 560 Din, 100 holandskih goldinarjev 1.350 Din, 100 danskih kron 740 Din, 100 švedskih kron 980 Din, 100 rubljev 50 Din, 1 frank 180 Din, 1 dolar 45 Din, 100 nemških mark 50 Din, 100 levov 40 Din, 100 čehoslovaških kron 80 Din, 1 paparnata aurška lira 20 Din, 100 papirnih turških pijastrov 20 Din, 100 avstrijskih K 4 Din, 100 poljskih mark 4 Din, 100 madžarskih kron 12 Din.

Carlina.

Monopolne takse pri uvozu in prevozu tobaka in tobačnih izdelkov za potnike. Finančni minister je na predlog monopolne uprave določil nove monopolne takse in sicer za 1000 kosov cigaret 280 Din v srebru, za 1 kg mešanega tobaka 250 Din v srebru, za 100 komadov cigar 200 Din v srebru, za 1 kg burmuta tobaka za njuhanje 100 Din v srebru. Zgoraj navedene monopolne takse se plačujejo v teh zneskih samo za tobačne izdelke, ki jih potniki prinašajo s seboj. Od tega plačila so izvzete manjše količine in sicer za tranzitne potnike do 100 gr tobaka ali ista teža v cigareтах odnosno 20 komadov cigar ali 1/16 kg tobaka za njuhanje. Za potnike, ki prihajajo v našo državo, do 100 g tobaka, odnosno odgovarjajoča količina v cigareтах ali 20 komadov cigar. Ta ugodnost ne velja za obmejni promet. Za množine tobaka nad temi količinami, ki se pošiljajo za privatno porabo posameznikov, veljajo prvonaštete monopolne takse. Kdor ne plača monopolne takse, se mu blago konfiscira.

Davki.

Izprememba pravilnika o poslovnem davku. Finančni minister je z odlokom z dne 5. januarja 1922, št. 371 do-

očil, da se druga in tretja točka 8. člena pravilnika o plačevanju davka na poslovni promet, ki je bil objavljen v Uradnem listu z leta 1921, št. 113, ukinemo in razveljavimo. Omenjeni točki določate, da so oproščeni od prometnega davka vsi slikarji, kiparji, skladatelji in književniki glede prometa svojih izvornih umetniških in znanstvenih proizvodov, dalje kmetovalci glede prometa z lastnimi proizvodi vseh kmetijskih strok (poljedelstvo, gozdarstvo, vinogradništvo, sadjarstvo, zeleninarstvo, vrtnarstvo, živinoreja, mlekarstvo, perutninarstvo in čebelarstvo). Člen 3. pa določa, da so davka proste premične telesne stvari, ako se prodajajo obenem z nepremičninami. Navedeni dve točki sta bili ukinjeni, ker nimata osnove v zakonu, ki je v teh točkah presegel svoj obseg.

Promet.

Konferenca o tarifi orient-ekspresa. Konferenca o tarifi orient-ekspresa je preložena na dan 9. marca.

Železniški promet Ljutomer-Spilje. Po dolgih pogajanjih med našimi in avstrijskimi železniškimi in diplomatskimi zastopniki je prišlo končno do sporazuma, da se vzpostavi železniški promet na progi Ljutomer-Radgona-Spilje.

Zvišanje vozovne stojnine. Ker so postaje Bistrica-Bohinjsko jezero, Jesenice in Ljubljana drž. kolodvor prenapolnjene, se z veljavnostjo izza dne 1. marca 1922 zvišuje vozovna stojnina na navedenih postajah tako-le: za prvih 24 ur 2:50 Din, za nadaljnjih 24 ur 5 Din in po 48 urah 10 Din za vsak voz in uro. Za carinsko manipulacijo je dovoljen le 48 urni rok; ko ta rok mine, se računi stojnina po 10 Din za voz in uro.

Prometne omejitve. Vsled velikih zaostankov tovora za Italijo ukinjeno je tudi sprejemanje in odpošiljanje mesa preko Rakeka. Medpotne pošiljke iztečejo. — Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstne sporovozne robe za postaje zagrebške direkcije in preko njenih prog je še nadalje do vključno 20. II. ukinjeno. Sprejemati in odpošiljati se sme samo režijski premog in vojaške transporte. — Sprejemanje robe v vozovnih nakladah potom ponovne predaje preko postaje Ebenfurt na Madžarsko, je ukinjen. Dovoljene so samo pošiljke za postaje proge Sopron (Ödenburg)—Köszeg (Güns). Transportna dovoljenja izdaja samo v nujnih slučajih ravnateljstvo juž. žel. na Dunaju in ravnateljstvo Wien Nost. — Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstnega blaga potom ponovne predaje za Nemčijo preko Avstrije je

zopet dovoljeno. Za Passau pa je dovoljeno sprejemati in odpošiljati samo živad. — Sprejemanje in odpošiljanje lesa v vozovnih nakladah za industrijski tir Scagnetti v Ljubljani drž. kol., je zopet prosto, toda vsaka postaja sme začasno od istega pošiljatelja dnevno le po eno vozovno naklado prevzeti in odpremiti. — Prometna omejitev za Nemčijo se razveljavlja in velja sledeče: Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstnega blaga potom ponovne predaje za Nemčijo preko vseh avstrijskih prehodov izvzemši preko postaje Passau, je zopet dovoljeno. Robni promet v vozovnih nakladah za Passau in preko Passau, ostane še nadalje ukinjen. Izvzeta je živad in one pošiljke, ki so bile radi stavke v Nemčijo zadržane.

Od inšpektorata državnih železnic kraljevine SHS. 1.) Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstnega tovornega blaga na vseh postajah in za vse postaje, kakor tudi v tranzitu preko vseh prog zagrebške direkcije je ponovno ustanovljeno do vstevši 20. februarja t. l. Izvzeto je ter se tedaj sme sprejemati in odpošiljati le režijski premog in vojaško blago. V krajevnem prometu na progah Inšpektorata Ljubljana, tedaj v Sloveniji, ni nikake prometne omejitve. Samo potniški in prtljažni promet na vseh progah zagrebške direkcije je zopet povsem vzpostavljen. 2.) V območju subotiške direkcije je do nadaljnjega ukinjen celokupen br-zovozni in tovorni blagovni promet. Sprejemati in odpošiljati se sme ekspresne pošiljke do 250 kg teže, br-zovozno kosovno blago do 250 kg teže na jeden tovrni list, toda isti pošiljatelj sme istemu prejemniku poslati dnevno le po jedno pošiljko. V vozovnih nakladah je dovoljeno sprejemati in odpošiljati le br-zopokvarljiva živila, režijske, državne in vojaške pošiljke. Že sprejete in medpotne pošiljke smejo izteči. V območju direkcije Subotica je potniški promet na vseh progah vzpostavljen, izvzemši proge Apatin-Sonta in Foketič Sekič-Kula, kjer je celokupen promet še nadalje ukinjen. 3.) Radi snežnih zameotov na progah sarajevske direkcije je do nadaljnjega ustavljeno sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstnega blaga za te proge preko Bosanskega Broda. V območju direkcije Sarajevo je odprt potniški promet točasno le na progi Brod-Sarajevo, -Gruž dočim je na drugih progah še vedno ukinjen.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zagrebački zbor. V Zagrebu se bo, kakor znano letos spomladi vršil

veliki semenj pod imenom »Zagrebački zbor« in sicer od 3. do 15. junija. Na velikem sejmu morejo razstaviti vse stroke industrije, obrta in agrarnega proizvodstva, kakor tudi veletrgovina. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani je bilo poslano večje število tiskovin, nanašajočih se na zbor (»Red velesej« z obsegajoč pogoje za priust razstavljalcev, iznos najemnine itd. in »upitni arak« za razstavljalce), ki so interesantom v zbornični pisarni na razpolago.

Brezobrestna državna posojila za obrtnike in industrijalce. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja, da ji je sporočilo Ministrstvo trgovine in industrije, da mu je ministrstvo za kmetijstvo in vode dalo od čistega dobička državne razredne loterije svoto 352.095'01 dinarjev na razpolago. Ministrstvo trgovine in industrije želi z večjim delom te svote pomoči obrtništvu in industriji s tem, da na pet let da posojila brez obresti, v roku petih let pa se ima posojilo vrniti. Prvenstveno pravico do tega posojila imajo 1) oni, ki jim je potrebno, nabaviti kakšne moderne stroje in strojno orodje za svoje obrate, in 2) oni, ki uvedejo nov način dela, ki so ugledni mojstri ali ki uvedejo nov obrt ali industrijo, ki doslej še ni obstajala. Rok za prijave za posojilo se postavlja do 15. marca t. l.

Iz naših organizacij.

Poseben odsek, ki bo proučeval razne nerednosti in izgube pri prometu. V seji dne 17. t. m. je gremijalno načelstvo sklenilo, da se ustanovi poseben odsek, ki bo proučeval razne nerednosti in zapreke pri prometu, osobito v carinarnicah, dalje pritožbe raznih trgovcev radi uvažanja blaga po inozemskih trgovcih in potnikih. Kakor je znano, je po trgovski pogodbi z meseca septembra 1920 inozemskim trgovcem prepovedano donášati seboj blago oni pa izigravajo to na ta način, da pošiljajo blago deloma na špedicije, deloma se pa na carinarnici izgovarjajo, da gre samo za blago, ki ga sedaj dobavljajo na še prej storjena naročila. Da se ta korupcija odpravi, pozivlja gremijalno načelstvo vse svoje člane, da mu javijo pismeno vsak slučaj nerednosti in naznani vse tuje trgovce, ki porajajo blago po trgovinah, da se izroče obrtni oblasti v kaznovanje, davčni administraciji pa v obdavčenje. Načelstvo opozarja člane, naj ne podpisujejo obrtne liste ter z izjavami, da je blago naročeno in da so tuji trgovci

sami spremljevali blago, ker postanejo s tem deležni sokrivde in zapadejo kaznovanju. Načelnik.

Tržno poročila.

Ljubljana: Goveje meso I. vrste K 44 na trgu večinoma 36 in 40 K ter 26 do 32. Teletina stane 40 K, svinjina 60 K kg, slanina mešana 76 K, riba in sal 86 K, mast 88 do 94 K, šunka 100 K. prekajeno meso 80 do 90 K, prekajena glava 34 do 40 K; drobnica 30 do 36 K, klobase suhe 146 K, pol prekajene 96 K, kokoš 90 do 100 K, raca 100 K. Mleko stane 10 K, surovo maslo 140 K, čajno 180 K, sir 180 K. Cene sadju: jabolka 32 K, I. vrste, II. vrste 28 K, III. vrste 20 K, ena oranža 2 do 6 K po velikosti, mandarine 3 do 5 K, limona 2 do 3 K, moka št. 0 25 K, najslabša krušna moka 20 K, ješprenj 21 K, otrobi 9 K, koruzna moka 17 K, ajdova moka 26 K, fižol ribničan 15'50 K, prepeličar 16'50 K, leča 39 K, lušen grah 25 K. cene zelenjavi so visoke v prvi vrsti, ker ni blaga: kg glavnote solate stane 120 K, poznega zelja 14 K, kislega zelja 14 K, ohrovtva 16 K, krompirja 7 K, čebule 36 K, repe 6 K, rdeče pese 60 K.

Poljski pridelki.

Novi Sad dne 16. febr.: Pšenica notira 1700 K, ječmen 1230 K, koruza 1290 do 1310 K franko vagon, 1300 do 1330 šlep, moka št. 0 23 do 23'50 K, št. 2 22 do 22'50 K, krušna moka 20 do 21 K, otrobi 930 do 950 K.

Borza.

Beograd, 20. febr. Devize: London 285.—, Pariz 685.—, Zeneva 1515. Praga 46.50, Milan 380.—, Budimpešta 12.10; valute: dolar 77.—, fr. frank 670.—, nem. marka 38.—, leji 60.—, levi 50.—, napoleonori 285.—.

Zagreb, 20. febr. Zaključek. Devize: Curih 60.65, 60.90, Pariz 27.90, —, London 1350.—, 1358.—, Berlin 148.—, 151.—, Dunaj 4.95, 5.—, Praga 588.—, 589.—, Italija 15.38, 15.50, Newyork 309.—, 312.—. Valute: dolar 305.—, 306.20, češka krona 582.50, 583.—, nemška krona —, 5.—, napoleonori —, 1160.—, marka 151.—, 153.—.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Lkofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Galanterija, drobnarija, papir in pletarski izdelki na debeat. Jurjevo, Ilirija, Cipulin-krema Mast za čevlje po tovarniških cenah.

Baloh in Rosina MARIBOR, Grajski trg št. 3.

Stolarna v Sodražici (Slovenija)

priporoča svoje izdelke, kakor politirane gostilniške in kavarniške stole, vrtno in zaklopne stole, mize itd. itd. Ceniki na razpolago.

Vžigalice znamke „MIKADO“ brez žvepla in fosforja na vsaki podlagi se vžigajoče, v papirnatih ovojkah izdeluje

Tovarna vžigalic d. z o. z. v Rušah pri Mariboru. Zahtevajte oferte!

Vse vrste umetnih gnojil

ima vedno v zalogi po najnižji ceni.

Anton Tonejc in drug, Maribor.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn: Bösendorfer, Erhbar, Czapka, Höpfl, Schweighofer, Stigl. Tudi na obroke.

Jerica Hubard roj. Dolenc. Ljubljana, Mišerjeva ulica 5.